

Warszawa, 30-03-2023 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Wojciech Brzozowski

IX.517.1041.2020.AP

Pan
gen. Andrzej Leńczuk
Zastępca Dyrektora Generalnego
Służby Więziennej
ePUAP

Szanowny Panie Dyrektorze,

uprzejmie dziękuję za przedstawienie stanowiska w sprawie dotyczącej zapewnienia osobom pozbawionym wolności dostępu do informacji zamieszczonych na stronach internetowych instytucji Unii Europejskiej. Ufam, że zawarta w piśmie z dnia 28 lutego br. (l.dz. BDG.070.9.2023.KS) argumentacja nie zamyka drogi do dalszej wymiany zdań.

Przede wszystkim pragnę podnieść, że Rzecznik Praw Obywatelskich w żadnym z dotychczasowych wystąpień kierowanych w tej sprawie nie stwierdził, iż osobom pozbawionym wolności należy zapewnić niczym nieograniczony dostęp do Internetu. Przeciwnie, Rzecznik rozumie – co wielokrotnie podkreślał – że pewne ograniczenia prawa do otrzymywania i przekazywania informacji są niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w jednostkach penitencjarnych. Ograniczenia takie muszą jednak znajdować uzasadnienie w świetle celów prawowych wskazanych w art. 10 ust. 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz realizować wymaganą przez ten przepis zasadę proporcjonalności. Skłania to do postawienia pytania o uzasadnienie

całkowitego zakazu dostępu do stron instytucji unijnych. Nie ulega przy tym wątpliwości, że informacje na temat instytucji unijnych publikowane na stronach krajowych cechują się z natury rzeczą mniejszą szczegółowością i aktualnością niż dane dostępne bezpośrednio na właściwych stronach tych instytucji.

Pragnę wskazać, że podniesione przeze mnie kwestie są przedmiotem ugruntowanego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Szeroko o kwestii proporcjonalności i dostępu osadzonych do Internetu Trybunał wypowiedział się w sprawie Jankovskis przeciwko Litwie¹, stwierdzając naruszenie art. 10 EKPC². Skazany zabiegał o dostęp do informacji związanych z edukacją, udostępnianych na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Litwy. Z kolei w sprawie Ramazan Demir przeciwko Turcji³ skazany nie uzyskał dostępu do stron internetowych sądu, Trybunału Konstytucyjnego i Dziennika Urzędowego, które zawierały informacje prawne i były potencjalnie użyteczne dla rozwoju i resocjalizacji skarżącego w kontekście jego zainteresowań i faktu, że wykonywał dotąd zawód adwokata. Warto też dodać, że w sprawie Kalda przeciwko Estonii⁴, wspomnianej w korespondencji od Pana Dyrektora, ostatecznie stwierdzono naruszenie art. 10 EKPC – właśnie dlatego, że zablokowano dostęp m.in. do strony Biura Informacji Rady Europy w Tallinnie, co z pewnością nie realizowało zasady proporcjonalności⁵. Trybunał podkreślił, że skoro na mocy prawa krajowego przyznano więźniom dostęp do baz danych odnoszących się do legislacji oraz bazy orzeczeń sądowych, to ograniczenie dostępu do innych stron internetowych, które również zawierają informacje prawne, stanowi niedopuszczalną ingerencję w konwencyjne prawo jednostki.

W wyżej przytoczonych sprawach odmowa dostępu do wybranych i wskazanych przez skarżących stron internetowych została oceniona przez ETPC jako naruszająca prawo do otrzymywania informacji. Zatem działanie Służby Więziennej polegające na odebraniu osobom przebywającym w izolacji penitencjarnej dostępu do stron internetowych instytucji unijnych również powinno zostać zweryfikowane w świetle art. 10 EKPC i obowiązującej linii orzeczniczej Trybunału.

W związku z powyższym dostrzegam potrzebę podjęcia działań, które doprowadzą do osiągnięcia równowagi między bezpieczeństwem jednostek

---

¹ Wyrok ETPC z dnia 17 stycznia 2017 r., skarga nr 21575/08.

² Zob. zwłaszcza pkt 59–64 wyroku.

³ Wyrok ETPC z dnia 9 lutego 2021 r., skarga nr 68550/17.

⁴ Wyrok ETPC z dnia 19 stycznia 2016 r., skarga nr 17429/10.

⁵ Zob. pkt 50–53 wyroku.

penitencjarnych i zapewnieniem osobom pozbawionym wolności dostępu do stron internetowych instytucji unijnych. Problem ten dotyczy potencjalnie również innych stron o analogicznym charakterze, takich jak zwłaszcza strony internetowe instytucji Rady Europy. Mam nadzieję, że zasada proporcjonalności, tak istotna w kontekście powyższego zagadnienia, będzie asumptem do poszukiwania przez Służbę Więzienną odpowiedniego rozwiązania.

Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o zajętych przez Pana Dyrektora stanowisku w przedstawionej sprawie.

Z poważaniem

Wojciech Brzozowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/